Ч. 94. Чернівці, недїля дня 20. серпня (1. вересня) 1895. Рочник XI.

Передплата
на „Буковину“ разом з ілюстр. додатком „Недїля“ виносить:
на цїлий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
„ місячно — „ 85 „
для заграницї 15 рублїв або 24 франків.
Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі ґазет Л. Горовіца в Чернівцях, ул. головна ч. 17.

БУКОВИНА

ВИХОДИТЬ:
у вівторок, четвер, суботу і недїлю.

Редакция і Адмінїстрация „Буковини“ находить ся в Чернівцях (ул. Петровича ч. 2), куда всї дописи адресувати належить. — Бюро редакциї отворене щодня від 8. рано до 8. вечером.

Против війни

В пору, коли Нїмеччина сьвяткувала 25-лїтний ювилей війни з 1870 року з Французами, в Брукселї радила т. зв. межипарляментарна конференция мира над задержанєм загального мира в Европі. Се вже шестий раз зійшла ся така конференция. Недавними часами майже що року говірливі часописи з ріжних обставин ворожили недалеку війну та полохали такими поголосками спокійних обивателїв Европи. Від минувшого року таких поголосок що-раз меньше, про війну в недалекій будуччинї нїхто поважно не говорить, а противно завдяки конференциї мира настали толки про задержанє загального мира. Справа та, над котрою відбули ся в серпни наради в Брукселї, занадто важна і в своїй основі людяна, щоби про неї не знав кождий осьвічений чоловік.

В Брукселї радили сего року над орґанізациєю межинародного мирового трибуналу, що мав би рішати всякі можливі спори поміж державами. Конференция ухвалила візвати держави до утвореня такого трибуналу, а заразом виробила проєкт орґанізациї єго. Орґанізация та була би така: Кожда держава без огляду на простір і число населеня вибирає двох відпоручників до трибуналу. Відпоручники будуть визначені зпоміж правників. Интересовані держави повідомлять о спірній справі секретаря трибуналу, котрий скличе трибунал для вибору референта. Вирок западає більшостию голосів, при чім делеґати спорних сторін усунуть ся від голосованя. Примусового переведеня вироку не установлює ся, бо о державах, котрі удадуть ся до мирового трибуналу треба припустити, що піддадуть ся єго рішеню. О осїдку трибуналу рішать держави; він повинен бути назначений в одній з неутральних держав, лише не в столици. Тимчасом удасть ся президия конференциї до всїх правительств з питанєм, чи бодай принципіяльно годять ся на іменованє делеґатів мирового трибуналу. Иньша резолюция висказує бажанє, щоби зібрала ся конференция дипльоматів для наради над справою мирового трибуналу. Иньша вигошує принцип, що коли яка держава признала ся в своїй конституциї до тревалої неутральности (як Швайцария), то тая неутральність повинна бути признана і шанована всїми иньшими державами. Вправдї годї мати надїю, аби держави небавом заложили такий мировий трибунал, але вірити можна, що колись настане справдї така межинародна институция, котра буде могла полагоджувати хоч дрібнїйші спірні справи. Держави можуть на тепер над тим спорити, чи мали би давати до сего трибуналу лише по двох своїх відпоручників без огляду на простір держави, чи стілько відпоручників, кілько того жадає простір держави. Годї сподївати ся, що на призначуванє лише двох відпоручників до трибуналу згодить ся така велика держава, як Росия, котра після думки конференциї мала би мати не більше своїх заступників, як н. пр. Швайцария. В такім випадку могло би притрафити ся, що відпоручники меньших держав переголосували би відпоручників більших держав. І ще иньші закиди найшлись би против ухвал брукесльскої конференциї, але в основі годї що закинути старанням єї.

Радше годить ся застановити ся над добрими і злими прикметами теперішного мілїтаризму, котрий одні вважають неминучим лихом, а другі добачують в нїм не лише найлучшу забезпеку мира, але й институцию таку, без котрої було би гірше. О сей мілїтаризм іде всїм прихильникам мира найбільше.

З ЖИТЯ.

Як я видавав і продавав свої новелї.

Не знаю, що менї торік було стало ся. Я захотів стати славним і заробити на Русинах гроші тай видав своїм власним коштом свої новелї під патріотичним заголовком: *На сьвятій Руси.* Новель було десять, всї незвичайно гарні і цїкаві, як се признали славні критики з ґазет: *Місяць, Чин* і *Русь.* В новелях тих рішив я кілька дуже важних суспільних питань як питанє релїґійне, социяльне, жіноче і иньші; також подав я читачам ідеальні типи: руского сьвященика, що на народні цїли призначує що року по 200 зр.; москвофіла, що не говорить дома по польски; панни Русинки, що дуже бажає вчити ся на унїверситетї фільольоґії; руского посла, що через цїлий рік їсть тілько картофлю і борщ, а всї дієти і сьої доходи відступає на народні цїли; руского письменника, що своїми творами заробив у Русинів 200.000 і купив собі село — словом вивів я на сьвіт божий Русинів таких, що не сором показати їх цїлій Европі. Особливо вдала ся менї одна новеля з романтичною закраскою, котра богато панночок довела до горячих слїз і до того, що мене на вечерках, коли дами мали вибирати до танцю, аж з буфету тягнули на салю танцювати. Вправдї я в танцях далеко не такий зручний, як в орудуваню пером, але сей обяв жіночої ласки доводив мене також до горячих слїз вдячности. Нема вдячнїйшого „народу“ як панни. Коли прийшов prima aprilis, я дістав кількадесять писем, писаних жіночою рукою, в котрих одні дякували менї особливо за новелю „Моя мила“, другі казали, що люблять мене. Але що поміж таким великим числом панночок було за богато гарних і мудрих, то я не міг рішити ся, котру з них вибрати собі, і досї жию кавалєром.

На друк новель видав я 250 зр. т. є. весь свій заощаджений маєток, який відложив я собі на чорну годину. Вже-вже почав я був економічно жити і складати гроші на старість, як прийшла отся охота на мене, похвалити ся перед Русинами своїми новелями. Всї ті видавцї, що попарили ся на Русинах, відраджували менї викидати дармо гроші; казали. що у нас не тілько нїхто не купує книжок, але й дарованих не читає; але я в своїм патріотизмі не міг уважати Русинів таким некультурним народом, щоби не розкупив тих 500 примірників моїх новель, які я видав. Я собі числив так: На півчверта мілїонів австрийских Русинів єсть письменних около 800.000 (так статистика каже); з тих 800.000 письменних є що-найменше 80.000 на стілько заможних Русинів, що їх стати на книжку; з тих 80.000 є що-найменче 8.000 таких, що интересують ся всїм, що друковане; а поміж ними є певно 800 таких, що куплять мої новелї. А я видав свої новелї лише в 500 примірників, назначив на книжку цїну лише по 75 кр. і мав надїю, що хоч яку сотку зароблю за то, що писав в потї чола. Чей мізерних сто зр. менї належало ся за мій труд — а вже про славу й не говорю.

Пятьдесять примірників роздав я даром поміж знакомих. Виписав на них гучні присьвяти і усьміхав ся вдоволено, що можу людям роздавати такі дарунки, яких не дасть звичайний смертельник. Десять примірників розіслав я редакциям, котрі мене за то назвали многонадїйним молодцем. Чесні редакциї *Місяця, Чину* і *Руси* зачислили мене навіть до першорядних талантів. Почисливши передплатників тих часописий, я побачив з радостию, що реклям про мої новелї розійшла ся в 5000 примірників. А що у нас одну часопись читає що-найменче пять осіб, то про мене довідало ся 25.000 Русинів. Двайцять пять тисяч! А з тих лише 440 потребувало купити мої недорогі новелї.

Чекаю я місяць від того часу, як видав новелї, не зголошує ся нїхто. Як добрий батько на свої дїти, так я дивлю ся на тих 440 книжок, що в порядку лежать собі на полицях моєї шафи. Що дня стираю з них порох та придивляю ся, як чепурно виглядає моє видавництво. Титул зложений прекрасними орнаментацийними буквами, з котрих звисають букети квіток. Моє прізвище, видруковане скромними малими бувквами, запхало ся в куток в самім низу, бо я не люблю вивисшати ся. Папір прекрасний, сторони позазначувані елєґантско в низу. Коррекга, що трохи мене очий не позбавила, вийшла прекрасна; за кожду похибку плачу одну корону, коли хто найде. Словом, виданє таке, що як би єго ще оправити гарно,

Противники мілітаризму, держачись християньскої засади, любови ближнього, не можуть спокійно дивити ся на се, що такі величезні податки крови і маєтку пожирає військо. Видавати гроші на орґанізацию масового убийства, кажуть они, то сором а не цивілізация. Отже бажанем противників мілітаризму єсть коли не загальне розброєнє, то що найменьше обмеженє сили війска.

Ті, що в мілітаризмі не бачуть такого великого лиха, кажуть, що розброєнє було би першим гаслом до загальної війни. Велика сила воєнна держав єсть найлучшою запорукою мира. Коли кожда держава старає ся о щораз більші армії, то війна стає просто неможлива. На даний знак можуть станути під оружієм мілїони людий, котрих на означеній території не можна буде ані вести ані виживити. І вже настає думка, що лучше би зменьшити армію лише длятого, щоби єї лучше вивчити і нею лекше орудувати.

Давнійше невдалі війни були нещастем для народів і країв, але тепер програна війна була би найстрашнійшою катастрофою для всїх. Тому то тепер держави, заким рішать ся вести війну, перше ужиють всїх способів для мирного полагодженя спору. Отже, сказано, приятелі мира повинні бути радше прихильниками великих армій, ніж противниками їх.

І в оцінці шкідливих наслідків мілітаризму єсть богато пересади. Військо, кажуть прихильники великої сили воєнної, управильнює попит на працю. Хоч тілько молодих людий в нїм служить, людий до праці нїколи не забракло; противно, все праці не доставало. Декотрі галузи промислу опирають ся лише на арміях, котрі консумують богато. Доказ, що поворот мілїонів вояків до продуктивної праці і зменьшенє податків причинились би до збільшеня добробиту, зовсїм не переконує. Вже й тепер народи продукують більше, ніж самі потребують, отже й глядають нових ринків продажи навіть мечем і огнем. На обмеженю або й скасованю війска народи не богато скористали би. Теперішна коротка служба військова не витворює таких специялїстів до убиваня ворога, як давнїйше. Вояк не тратить підчас своєї служби військової своїх прикмет народних, клясових, фахових і т. п., а богато навіть зискує, учить ся карности, порядку, товарского житя, солїдарности, набирає сили, відваги і зручности.

Отже не великий хосен був би з того, коли би приятелям мира вдало ся діпняти зменьшеня сил воєнних, або й скасованя їх, коли би всякі спори мав рішати мировий суд, а не війна.

Не дасть ся заперечити, що в тих доказах прихильників мілітаризму єсть богато правди; істория сьвідчить, що народи (н. пр. римский) стояли тоді найвисше, коли мілітаризм був у них найбільше розвинений.

Але з другої сторони не дасть ся і се заперечити, що велика засада християньска, любов ближнього, се також ідеал такий, до котрого змагати і в котрий вірити треба. Стративши віру в сей ідеал, узнавши люту, звірску борбу о бит за неминучу, ми тим самим стаємо в обороні „права кулака", права сильнїйшого над слабшим. Признавши любов ближнього ідеалом найпершим, ми тим самим — бодай в засаді — мусимо признати невідповідними всї ті способи, що людяности і справедливости учать людий побренькуванєм мечів і гуком карабінів та армат.

Перегляд політичний.

—o—

В Австриї стоїть на першім місци політичної дискусиї будуче міністерство ґр. Казіміра Баденїого. Що теперішний намістник Галичини має в жовтни с. р. стати президентом австрийского міністерства, се уважають всї справою вже рішеною. Где тепер о склад нового міністерства і о політику ґр. Баденїого. Спис міністрів має вже бути готовий; після поголосок має ввійти до нового міністерства маркіз Бакеґем яко міністер торговлї, ґр. Баденї має задержати теку міністра внутрішних справ. Що-до міністра для Галичини то говорять, що міністер Яворский має уступити і приняти гідність презеса Koła polsk-ого, а его має заступити др. Бобжиньский. Разом з уложенєм нового міністерства виринає питанє, хто заступить ґр Каз. Баденїого в намістництві Галичини. Яко наслїдників называють ґр. Станїслава Баденїого і бувшого міністра фінансів Дунаєвского. Перший мав заявити, що не прийме гідности намістника Галичини, натомість Дунаєвский мав згодити ся на те. Попри ті поголоски істнує ще й третя комбінация, именно мало би місце намістника Галичини бути необсадженим, доки ґр. Каз Баденї не утворить сталої парляментарної більшости. Коли-б єму се не удалось, має вернути н своє дотеперішне становище. Що-ж вкінци до політики, яку мав би ґр. Каз. Баденї вести, то всї голоси згідні в тім, що новий кабінет австрийский опре ся о умірковані елементи. — Ґр. Казімір Баденї має після донесень ґазет бути покликаним вдруге до цісаря на день 14-го вересня. — Широко обговорюють молодоческі ґазети теперішну політичну ситуацию і дальше становище молодоческих послів до нового міністерства. Молодочехи скликали на день 29-го вересня великий конґрес партийний до Праги. Цїль віча: надходячі вибори до сойму, орґанїзация акциї зі сторони Старочехів, клерикалів і сторонництва селяньского.

В Італії приготовляють ся з одної сторони до празнованя 20-го вересня яко дня занятя Риму італїяньскими війсками, з другої-ж сторони мало-помалу виступає також конфлїкт з Абісинією. І так півурядовий римский Corriere, котрого редактор Коразінї належить до найлїпших італїйских знавців Африки, запевняє, що війни з володарем Абисинії Менеліком не можна оми-

---

то може сьміло лежати в сальоні на оріховім столї побіч домашних альбумів і заслужених Русинів і кошика з бажанями іменин і нового року.

Так ото чекаю я місяць, не зголошує ся нїхто по мої новелї, так прислевлені часописями. Ов! гризе мене то! Думаю собі: треба дати на продаж до книгарнї. Приходжу, кланяю ся, так і так кажу: прийміть мої новелї в коміс, дам вам 25 процент рабату, так як всї видавці.

Управитель книгарнї скривив ся:

— Коли —каже — думаєте, що ваші новелї купить хто в мене, то помиляєте ся. Др. Храмко який новелїст, а єго новель таки не купують; Нїмці читають їх по нїмецки, Поляки по польски, Москалї по московски, а Русини по руски не хотять читати.

Але я не хотів тому вірити.

— Прийміть, кажу, до себе; все у вас хтось зголосить ся.

— Та менї вже й місця не стає на книжки, все лежить — випрошує ся управитель.

— Я богато не принесу; сто примірників, то богато місця не займе.

— Ну, нехай! принесїть.

Приніс я в книгарню власними руками сто примірників і з вірою в руску суспільність віддав в руки управителя книгарнї.

Жду місяць. Не випадає якось авторови допитувати ся, чи розходять ся єго новелї, отже я й не навідував ся в книгарню. По місяци приходжу:

— Якже там мої новелї?

— А що? як лежали так лежать. Нїхто і словом не допитував ся.

Смутку-ж мій! А для кого-ж я їх написав?! Ну, нехай! Дорога до слави терниста... Бували таланти не такі, як я, а люди таки не хотїли їх довший час знати. Якось то вже буде...

Порадив менї один товариш, зібрати адреси що найлучших патріотів, таких, що при своїм патріотизмі мають ще й гроші, і розіслати новелї на їх адреси. Послухав я, зібрав адреси 150 що найлучших і найголоснїйших патріотів і розіслав їм свої новелї. Казали менї: „Люди купували би, але їм треба книжку в руки дати". Так я й зробив, дав 150 патріотам книжку в руки.

Жду місяць, патріоти мовчать. Жду другий місяць — нема „нї вітру нї хвилї," патріоти не відсилають анї книжок анї гроший. Сто пятьдесять примірників; адже то 75 зр. моєї страти! Звідки-ж я приходжу такі дарунки робити зі своєї бідної кишенї! На третій місяць відослав менї один патріот мої новелї; очевидно перечитав їх, бо були порозтинані, посмаровані, покапані сьвічкою і подерті. Написав на книжці: „Гарні новелї! Дякую вам, що прислали перечитати" — і відослав менї. Гарний патріот!... А 149 примірників так і пропало по нинїшний день.

Сумував я з місяць після такої страти, а далї думаю собі: „Що впало, то пропало. Поступив я собі непрактично; годї людям накидувати в такій спосіб книжки. Они-ж не просили. Вправдї повинні були відослати книжки, хоч би на мій кошт, але коли не відослали, то може хоч прочитають їх; і з того вже для мене хосен."

Подибую я знакомого, що знає суспільність руску. Нарікаю я перед ним на свою біду: 250 зр. як в болото кинув, а навіть певности не маю, чи читав хто мої новелї.

— Не дивуй ся — каже він менї — що Русини книжок не купують. Книгарнї наші кольпортерів не мають, а без кольпортажі нема нїчого. Тепер надходять ферії, весїля, празники. Найди собі метких знайомих, що виїзджають на село, дай їм книжки; вони розпродадуть.

Думка знаменита! Справдї так треба зробити. Повинаходив я собі знайомих і дав їм в кольпортажу сто примірників. Тим, що вагали ся приняти ся продавати, обіцяв я по 25 кр. від примірника рабату. Поїхали мої новелї зі знакомими на села.

Жду два місяцї. Знакомі вертають ся у столицю. Здибую одного:

— Не гнївай ся, каже, що не дам тобі зараз гроший за новелї, бо не маю при собі.

— Отже ти продав їх? — питаю ся з радостию.

— Продав, але знаєш: гроші минули ся. Я тобі їх верну колись...

Здибую другого знакомого, я мовчу про новелї, соромно якось самому про те питати ся. Але він сам починає:

— Ти певно будеш на мене гнївати ся за ті новелї. Неприємно якось продавати, то я роздарував 15 примірників, а пять десь там ще у мене лежить. Ти чей не гнїваєш ся за се на мене?

— Але-ж нї! борони Боже...

Здибую третього знакомого. Сам починає розмову про мої новелї.

— Дуже гарні твої новелї. Я їх читав в родинї і дуже сподобали ся; сестра аж плакала над оповіданєм „Моя мила".

нути. До Массави відходять все военні материяли, а вояків до тої виправи мають доставити корпуси неаполітаньскі і барскі; також замовлено пароходи для перевозу війска. Півурядова Tribuna підносить, що облудний Менелік удає прихильника мира до часу, коли ему удасть ся видобути посилки збруї і амуниції для него прислані а в Адені (в Анґлії) задержані.

Після гостини румуньскої королівскої пари в Ішлю заговорила праса про становище Румунії до тридержавного союза. І так Köln. Ztg. оголосила обширний лист свого дописувателя з Букарешту о прилученю Румунії до тридержавного союза. Прилучене істнує після гадки дописувателя ще від року 1883, а тепер одержало лише остаточне затверджене. На рішуче прилучене наставав сам король Кароль, а в тім підперали его Дмитро Стурдза і Іван Брацияно. Факт, що затверджене формального трактату між тридержавним союзом а Румунією аж тепер наступило, треба толкувати недавним закінченем краевих фортифікаций румуньских, котрі з одної сторони суть доказом, що Румунія зможе й сама охоронити себе від наїздів військових, а з другої стророни суть запорукою обопільних з'обовязань Румунії за охорону забезпечену їй тридержавним союзом.

Між Сербією а Австро-Угорщиною вибух спір задля безрог. Угорске правительство заборонило ввожене сербских безрог до Угорщини і сим підкопало головний предмет сербского вивозу. Вправді правительство цофнуло той заказ, але знову таки его видало, коли задля вибуху зарази між безрогами в Штайнбрух під Пештом австрийске правительство заявило, що заборонить ввожене безрог з Штайнбруху. Білгородскі дневники жадають цлової війни з Австро-Угорщиною, але сербске правительство заказало лише ввожене безрог, мяса і шкір з Австро-Угорщини і Босни.

В Болгарії така душна атмосфера, що то будить підозріне. Всі надіяли ся, що по повороті князя дізнасть ся політичний сьвіт все, що принесла болгарска депутация з Петербурга; надіяли ся також державного замаху і т. и., але всі надії завели, бо як перше, так і тепер не знати, що говорив митрополит Климентій в Петербурзі і що він відтам привіз. Яке становище займе в будуччині Росия супроти Болгарії, на се найцікавійше питане не можна задоволяючо відповісти. Тут треба хиба навести поголоски, і гідний уваги лист петербургский до Köln. Ztg. під надписею „Новий курс в Росиї". Після того листу становище Росиї за часів Александра III. супротив Болгарії було цілком просте; уважано, що Болгария не істнує на сьвіті. Коли надто історня з Паніцою не удала ся, то на росийскім дворі не вільно було вимовити слова Болгария. Від вступленя царя Николая II. на трон належить та політика до минувшини. Болгарска депутация не одержала жадних запевнень рішаючих сфер для Болгарії, але остаточне признане кн. Фердинанда не здасть ся вже неможливим. Тому радив митрополит Климентій перехід кн. Бориса на православіє. Що з того вийде, треба очікувати в короткім часї. Княгиня разом з малим князем Борисом приїхала вже до Болгарії.

Вірменске питане прибераe грізнійший вид для Туреччини. Порта повідомила Анґлію, Францию і Росию о висланю маршала Шакіра-паши на інспектора провінций малої Азиї, але правительства згаданих держав не приняли того до відомости і згодили ся, щоби по мисли §. 61 берлинского договору в імени всіх на тім договорі підписаних держав зажадати в Царгороді заявленя, які реформи турецке правительство рішучо признасть згаданим провінциям і щоби наставано на заведене контрольної комісиї. Ситуация Туреччини дуже невигідна.

Про Росию подає італїяньска півурядова ґазета Italia сензацийну вість. Після сеї ґазети лагодить ся Росия заняти Корею і оголосити над нею свій протекторат. — З Петербурга доносять, що синод залишив зовсім гадку висланя місиї до Абесинії.

З Мадриду доносять, що в цілій Іспанії проявляють ся ознаки революциї. В Катальонії і Валенциї пороблено зарядженя войскові на великі розміри. Здає ся, що то аґенти републиканьскі з Куби хотять викликати революцию в Іспанії, щоби тим способом не допустити до дальшої висилки войска в Кубу.

В Хінах відбувають ся тепер арештованя і процеси задля різнї християн. При процесах є консули анґлійский і Сполучених Держав американьских. Чотирох проводирів повішено вже на замордоване місіонарів.

Дрібні вісти.

Чернівцї, дня 31. серпня 1895. р.

Є. В. Цїсар подарував погорільцям громади Доброводи, збаражского повіта, 100 зр. а для погорільців в Горі, сокальского повіта 200 р.

Презенту на опорожнену парохію в Ольшанах коло Перемишля одержав о. Микола Котецкий, гр.-кат. парох в Паткові.

Як Русини самі зневажають свою мову. Ми післали були нашу часопись одному гр. кат. сьвященикови в Галичині на показ, не знаючи, хто він. А він нам відписав так, що ми зараз пізнали, хто він тай які его засади: „Szanowna Redakcya zechce zarządz'ć, aby do mej osoby w W.... gazetę fonetyczną „Bukowyna" nie przysyłano i т. д. J. K. gr. kat. proboszcz". Що gr. kat. proboszcz J. K. не хоче читати сеї або тої часописи, то вольному воля, але що руский сьвященик до редакциї руської часописи відписує по польски, то скандал. З сего, що о. І. К. фонетики не терпить, видко, що він з братиї москвофільскої. Не дивота, та братия найбільше піддержує Польщу, хоч як на ню злобить ся... — Маємо ще в руках иньшу квітку з руской землї. Есть се запросини на весілє, котре відбуло ся вчера в Коломиї. Сї запросини такі: „Маркела Григорьевна Кмицекевичъ вмѣняетъ себѣ въ честь довести до Вашего свѣдѣния, что бракосочетаніе ея дочери Александры съ кончившимъ св. Богословіе Авксентіемъ Павловичемъ господиномъ Глѣбовицкимъ — — Ольга Антоновна и свящ. Павелъ Авксентьевичъ Глѣбовицкіе вмѣняютъ себѣ въ честь извѣстить Васъ, что бракосочетаніе ихъ сына Авксентія съ дѣвицею Александрою Фердинандовною Кмицикевичъ — состоится въ 8 часовъ і т. д." Не хочемо господину Авксентию Павловичу і Александрі Фердинандовній затроювати злобними увагами медового часу, та все-ж не можемо здержати ся від загальнійшої замітки, що найтяжших гонителів руской мови доставляє сам руский нарід. Ориґінали сих письм можна оглянути в нашій редакциї.

Палата лїкарів. На послїднім загальнім зборі віденьских лїкарів принято одноголосно вне-

---

— А продав ти хоч кілька примірників?

— Нї! Я віз їх тобі назад та — не гнївай ся! — забув у коршмі в Недопитові і опамятав ся аж на зелїзници, що їх там лишив... Годї було вертати ся, бо поїзд від'їздив...

— То може би ще туди написати, шкода двайцятьох примірників.

Написали ми письмо до властителя коршми; прийшла відповідь, що в его коршмі ніяких книжок нїхто нїколи не бачив. Ну, певно...

Пішов я до четвертого знакомого в гості. Балакаємо з годину, не згадує нїчого про мої новелї. Прикро менї самому допитувати ся; ходжу по комнатї, аж дивлю ся: лежить купка книжок, обвинених папером на підлозї. Я схиляю ся: мої новелї! Та які-ж вони нещасні, немов тиждень лежали в водї, а відтак тиждень в болотї, замаргані, заболочені, сплїснїлі.

— Що їм стало ся?—питаю ся з жалем.

— Замокли в дорозї, як я їхав на фериї. Можеш собі їх забрати...

Забрав я двайцять примірників і приніс зі смутком до дому. Розгортаю, придивляю ся, — нїхто не схоче їх і за дармо; зовсїм знївечені.

Иньші мої кдльпортери, здаєть ся, новелї попродали, але я гроший до нинї за них не бачив... Що-ж робити?... Пропало! скаржити не буду знайомих; самі порядні люди,..

Остало ся менї ще 90 примірників новель дома. В книгарнї не купив нїхто анї одного примірника. Забрав я книжки звідтам і лишив тілько 10 примірниьів, в надії, що таки хтось зголосить ся. Сто вісїмдесять примірників повязав шнурами і винїс у пивницю, бо заваджали менї в хатї.

Моя надія на гроші і на славу щезла і я вже зовсїм не заглядав до тих новель. Нехай їх миши з'їдять, я вже більше писати не буду! Русини нарід не культурний, для них видавай сонники єгипетскі і листи небесні, а не новелї! Вони так розуміють ся на красних штуках, як я на єгипетских гієроґліфах. Шкода часу тратити... Досада мене взяла, — не дивота!

Пів року не заглядав я до пивницї, став дуже примірним робітником у своїй канцеляриї, ходив собі що вечера на пиво і все, що заощадив, обертав на гулянки. Не варто глядати вдоволеня в якихсь ідеальних змаганях; житє змарнуєш, а Русинів не поправиш. Така вже нация... Красше переживати день за днем, так як вони роблять, і великих цїлий не ставити собі перед очи....

Сего року в лїтї за чимсь то заглянув я у пивницю. Приходжу зі сьвічкою тай розглядаю ся. Лежать мої бідні новелї так смирно у кутику, не ворухнуть ся, такі тихі! Нї сонечко на них гляне, нї теплий вітрець пе повіє, нї чоловік до них не навідає ся, хиба може миши. Та нї! і миши їх не рушили, бо мабуть папір був несмачний. Так менї жаль стало моїх бідних новель, що я трохи не заплакав. Боже мій! думаю собі! і будь ту у Русинів лїтератом. Та красше камінє товчи, як для Русинів писати....

Розгорнув я купу книжок, чую носом: стухли мої новелї; цьвілю від них заносить. Треба, думаю собі, їх пересушити. Повиносив я їх з пивницї на сьвіт божий і рішив порозкладати на сонци.

А в тім домі, де я мешкав, був великий город, дуже вигідний до пересушуваня книжок. Там на сухім місци розложив я против сонця свої новелї, замкнув фіртку огорода, і безпечний, що нїхто не зайде, пішов у хату. За годину вийшов я подивити ся. Справдї нїкого з людий не зацікавили мої книжки, але пять собак старої панни, що жила в тім самім домі, що я, мали з моїх новель потїху. Крізь штахети залїзли в город і гарцювали собі по моїх новелях, аж любо. Один пес держав том новель в зубах, другий якийсь штукар обернувшись до гори ногами підкидав книжку у воздух, третій і четвертий дерли ся о мої новелї, розуміє ся зубами, а пятий грів ся на книжках до сонця.

Ах! собаки проклятї! Чи то я для вас написав „Мою милу"?! Підходжу я нишком до собак, а вони так тїшать ся моїми новелями, що аж менї волосє дуба стає! Як прискочу, як стану метати в собак моїми новелями, летить книжка за книжкою, як бомба, собаки скавулять, кривають, ховають ся, але я не питаю: мечу і мечу, поки прогнав собак аж на улицю... Тодї аж втихомирив ся...

Так то собаки і тїшили ся моїми новелями, і плакали з їх причини, а жаден з Русинів над моєю лїтератскою долею анї не скривив ся... Нехай їх Бог милує, коли такі твердосердні!

* * *

сене, щобе вибрати як найскорше комітет, котрий має студіовати питане о припущеню женщин до медициньских студий. — В 18 палатах лікарских в Австриї є 7594 лікарів; з них припадає на Чехи 1922, Відень 1585, Галичину 920, Моравію 656; Низшу Австрию 556, Стирию 496, Тироль 406, Висшу Австрию 320, Шлеск 159, Тріест 134, Каринтию 102, Зальцбурґ 92, Буковину 88, Істрию 68, Форальберґ 51, Горицию і Ґрадиску 40 лікарів.

Розбійничий напад. Недалеко Вашківців напали два подорожні богородчаньского селянина Стефана Столярчука, затягли его в кукурудзу і забрали у него всї річи та 7 зр. готівкою. Окрім того они его тяжко покалїчили і відтали язик. Нещасливого відвезено до Снятина, а жандармерия арештувала вже одного з рабівників, Николая Зарембу з Вилавча.

Струя нафти вибухла сими днями около півночи з закопу анґлїйского банку в Східници коло Борислава з такою силою і в такій скількости, що формально залила притикаючі поля і терен копальнї. По 48 годинах працї затамовано сю нафтову струю і обчислено денну скількість випливу на 300 бочок. Се явище природи стягає до Східницї богато цікавих з Дрогобича та Борислава.

Вибух Везувія. З цілої Італії а й з заграницї з'їздить ся тепер до Неаполю богато туристів, щоби приглянути ся вибухови Везувія. Вулькан вибухає тепер сильнїйше і викликує поважні обави. Помимо того вид, який представляють вибухи, має в своїй грозї щось притягаючого. Половина міста вдерла ся сими днями на склони гори, пooраної лявою і була сьвідком пожарів, перекидаючих ся з лїсів каштанових і дубових, розсїяних по цілій горі. Можна дійти лише до половини Везувія, бо потоки кипучої ляви всьо обгорнули, але досить дійти лише до тої точки, щоби побачити так величаві види, яких ніколи в житю не забуде ся. Гору перерізують всюди потоки огня, котрі як розтоплене золото спливають по лїсистих склонах гори. Деякі з тих потоків стоять майже непорушно, иньші котять ся скоро, виливають і палять, а дим величезними клубами підносить ся в гору. Ніяке перо не зможе описати грози і величности того незвичайного виду.

Впв. передплатників просимо о вирівнане залеглостий. За пять місяців, відколи розходить ся розширена „Буковина", дали ми доказ, що наша часопись заслугує на підпору Русинів. Численні признаня, які ми за той час дістали, суть, думаємо висказом ширшого загалу. Без помочи рускої суспільности не можливий дальший розвій „Буковини". Ми не хочемо зазнати на собі наслїдків рускої неточности так, як зазнали їх иньші рускі часописи; тому просимо о вирівнанє залеглостий і заповідаємо, що в інтересї справи народної і часописи ми не згодимо ся на таке толєрованє неточности передплатників, яке у Русинів війшло в звичай. Адміністрация „Буковини" дасть впв. передплатникам всякі можливі полекші у сплатї належитости, але підтримувати несолїдність не думає.

Передплатників, котрі в доручуваню „Буковини" добачать якусь неправильність або котрим не достає якого числа, просимо се зараз подавати нам до відомости. Рекламация бракуючих чисел увільнена від оплати порта.

Видає і за редакцию відповідає Осип Маковей.

З друкарні Г. Чопа.